

A ORIXE DA EXPANSIÓN DOS GALEGOS NO MUNDO

Por: Manuel Posada
Inxenheiro Mercantil

A expansión dos galegos tivo a súa orixe na loita polo poder na hispania da época dos Trastamara.

Enrique IV de Trastamara, alcumado de "impotente" polos nobres da época, nomeara herdeira dos seus reinos a súa filla Juana. A súa hermanastra Isabel, aproveitando a falla de prestixio desta, emprende a toma de posicións para quedarse cos reinos.

E aquí comeza a historia. Os galegos apuntámonos

Juana de Castilla describe a inmediata reacción da súa tía Isabel (tiastra- media tía) ó coñecer a morte do seu irmán Enrique IV: " *Se despojó de sus enlutadas ropas para proclamarse Reina en Segovia. Muchos fueron los antiguos servidores de mi padre que la animaron a ello(..) Castilla quedaba ensangrentada y mi trono arrebatado, su corona real encajada en las sienes de mi tía Isabel. A partir de entonces, en los corredores del Alcázar de*

"a cabalo perdedor" quizais polo noso respecto á vontade de Enrique ou porque críamos que Juana era a que tiña o verdadeiro dereito ó trono.

Almudena de Arteaga cita no seu recente libro: "La Beltraneja", que os amoríos extramatrimoniais da súa nai Juana de Portugal non están demostrados, pero é curioso como os comentarios, as faladurías e os chismes do momento chegan a perdurar ata cinco séculos. Os nobres, que eran os que reinaban na práctica, pagaban entón ós xograres para que fosen de praza en praza cantando copras que falaban mal de Enrique IV, da súa suposta homosexualidade, da ilexitimidade de Juana. E montaron a bóla e iso chegou ós nosos días, quizais porque os asuntos de cama sempre interesaron.

Segovia, pasé a ser apodada «la moehaeha». Para el vulgo pasé a ser «la Beltraneja». Juana de Castilla enarbola su legitimidad: Nunca me ha hecho falta que se me asegurara que era auténtica hija de mi padre, el rey don Enrique IV de Castilla, para sentir que lo era. Ningún testimonio podría cambiar lo que dieta el corazón de una hija respecto de su verdadero padre."

Uns, os fieis a Juana ata a morte, os que non querían servir a outra Reina que a que defenderan xunto cos seus compañeiros de loita, foron enviados ás prisións de Estremadura, nada cómodas por certo pola ausencia da tecnoloxía do aire acondicionado e a aridez das súas terras.

Cando os Reis Católicos deciden financiar a aventura do trazado da nova ruta cara a "Las Indias", Colón, pola súa orixe galega, pois era en realidade Pedro Madruga, acórdase deles para que participen na súa expedición. Os carcereiros estremeños participarán tamén na viaxe como Xefes dos prisioneiros. En fin, ó final tan incómoda debía se-la estancia nestas prisións que todos "apuntáronse ó bombardeo", ¡Calquera sitio mellor que este!, deberon de pensar.

E os outros, que non puideron regresar a Galicia, formaron pequenas poboacións na Estremadura da época, en onde aínda hoxe fálase o galego no seu xeito ancestral (San Martín de Trevejo). Os outros perdedores, quizais pola adaptación ós seus vencedores ou porque "no fondo daba o mesmo", foron enviados á conquista do Reino de Granada xa de actualidade por aquelas datas. As promesas de recompensas de dominios e terras pola conquista así como a formación guerreira adquirida nas loitas previas, entre as que cabe destacar as revoltas irmandiñas, fixeron que a conquista de Granada fose un desfile militar.

É curioso contemplar os restos da conquista polos galegos cambiando os nomes árabes por galegos na Alpujarras (¿Alpuxarras?). As terminacións en -eira son innumerables e o clima... ata o clima parece que se levaron

os galegos para alá.

Quizais foi a primeira sangría de Galicia pois, os máis valentes, os máis fortes e os seus dirixentes participaron nesta aventura sen retorno. Ó galego que se quedou en Galicia puxéronlle a lacra de traidor (ó vencedor por suposto) e o seu status social como tal veuse abaixo. Os vencedores eran de orixe centralista e desprezaron o orixinario en favor do imperial.

A historia escrita normalmente polo vencedores que normalmente sos os propietarios da tinta e o papel, esqueceronse destes galegos. Este humilde "cronista" reivindicáos co ánimo de que o seu esforzo quede na nosa memoria como loitadores polas súas ideas e crenzas.

Non remato aquí a subxugación de Galicia, había que crear a interdependencia entre os distintos territorios da península (excepto Portugal que era da familia de Juana) e ó Cardenal Cisneros e outros especialistas en facenda pública ocorréuselles gravar as oliveiras de xeito extraordinario. En Galicia arrincáronos e comezaron a cocinar con graxas animais. O

abastecemento do aceite e os impostos do imperio fixeron que os galegos tiveran que emigrar a traballar a Castela para conseguir cartos e poder pagar.

Aínda hoxe estamos pagando as consecuencias da nosa fidelidade a Juana I de Castilla e ás nosas loitas internas entre os partidarios do Arcebispo Fonseca e os de Pedro Álvarez de Soutomaior, alias, "Pedro Madruga".

